Przesyłka pocztowa opłacona ryczałtem. Cena numeru 40 gr.

№ 14. (Ogólnego Zbioru 114). Sosnowiec, 25 Września 1925 r. Rok V.

ZWIĄZKOWIEC POLSKI

Organ Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC Warszawska Nr. 22, telefon 3-02.

„Związkowca Polskiego" redaguje, wybrany przez Zarząd Związku, Komitet Redakcyjny, który ponosi moralną — odpowiedzialność za kierunek i całokształt pisma. —

Przedpłata za „Związkowca Polskiego" wynosi 2 Złote 20 groszy kwartalnie. — —

W organizacji i pracy — potęga i przyszłość Polski.

Wybory do Powiatowej Kasy Chorych w Chrzanowie.

Powiatowa Kasa Chorych w Chrzanowie wyznaczyła nowe wybory do Rady na dzień 13-go października 1925 r.

Niedługi już termin dzieli nas od tych wyborów. Z tem więc większą energją należy zabrać się do pracy, by nie zaniedbać nic, coby nam umożliwiło objęcie opieki nad zdrowiem rzesz pracujących i ich rodzin.

Nie widząc najmniejszych szans stworzenia jednej listy ubezpieczonych okręgu Chrzanowskiego, Zarząd Związku zadecydował, śladem lat ubiegłych, przystąpić samodzielnie do wyborów, wystawiając własną listę kandydatów do Rady.

Lista P. Z. Z. P. P. i H. Oddziałów Zachodniej Małopolski będzie listą nie tylko pracującej inteligencji, lecz listą apolityczną, grupującą ludzi pracy, świadomych swych wysiłków, dalekich od walki partyjnej na gruncie Kasy Chorych, mająca jedyny cel — niesienia pomocy najbardziej potrzebującym.

Obowiązkiem zorganizowanych pracowników umysłowych jest pozyskać dla tej listy największą ilość głosów. Zarządy Oddziałów winny wspólnie omówić jednolitą akcję, porozumieć się z pokrewnymi organizacjami co do wystawienia jednej wspólnej listy kandydatów do Rady, nazwiska których winny dać największą rękojmię, że ci, interesów zdrowotnych szerokich rzesz pracujących, godnie bronić będą.

Wierzyć należy, że tak pracownik umysłowy, jak i fizyczny, troszczący się szczerze o zdrowie ludzkie na żadną inną, lecz tylko na listę P. Z. Z. P. i H. Oddziałów Małopolski głosować będzie.

Udział w wyborach leży w naszym interesie, w interesie Związku, winteresie naszych matek, żon i dzieci.

Nie zaniedbajmy swych obowiązków, nie szkodźmy naszym rodzinom i sobie samym Pospieszamy w dzień wyborów wszyscy gromadnie do urn wyborczych, mając przed tem zapewnione setki głosów ubezpieczonych, świadomych swych czynów i chętnych wspólnej pracy nad poprawą stanu zdrowotnego pracownika umysłowego i fizycznego.

Numer listy i nazwiska kandydatów umieszczone będą w następnym numerze Związkowca Polskiego.

LISTA Nr. 2

Kandydatów na delegatów i zastępców do Rady Powiatowej Kasy Chorych w Chrzanowie. Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych.

Kandydaci na delegatów!

1) Cieślikowski Adam. pracownik kopalni „Janina" w Libiążu.
2) Sznajder Adam, pracownik kopalni „T. Kościuszko", Jaworzno.
3) Ostrowski Kazimierz, pracownik Huty Cynku w Trzebini.
4) Wróblewski Henryk, pracownik Okręgowej Elektrowni w Sierszy.
5) Drozdowski Szymon, pracownik kopalni „Krystyna" w Tenczynku.
6) Nowak Maksymiljan, pracownik kop. „Szyb Sobieski" w Borach.
7) Geminder Karol, pracownik Kom. Kop. Jaworznickich S. A.
8) Barutowicz Marjan, pracownik Fab. Lokomotyw w Chrzanowie.
9) Markiewicz Maksymiljan, pracownik Rafinerji Nafty w Trzebini.
10) Rajman Henryk, pracownik Fabryki „Azot" w Jaworznie.
11) Golik Ludwik, pracownik kopalni „Artur" w Sierszy.
12) Kiełkowski Henryk. pracownik Huty Cynku w Trzebini.
13) Tolkemit Karol, pracownik Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie.
14) Mucha Jan, pracownik kopalni „Szyb Sobieski" w Borach.
15) Opałka Antoni, pracownik kopalni „Janina" w Libiążu.

16) Niemiec Józef, pracownik kopalni „Zbyszek" w Trzebini.
17) Gnyp Jan, pracownik kopalni „T. Kościuszko" w Jaworznie.
18) Nowak Szymon, pracownik kopalni „J. Piłsudski" w Jaworznie.
19) Kępka Franciszek, pracownik kopalni „Szyb Sobieski" w Borach.
20) Ptok Wilhelm, pracownik Huty Cynku w Trzebini.

Kandydaci na zastępców delegatów!

1) Juras Władysław, pracownik kopalni „Janina" w Libiążu.
2) Göttel Gustaw, pracownik kopalni „J. Piłsudski" w Jaworznie.
3) L. Etanche Jan, pracownik Huty cynku w Trzebini.
4) Grzywacz Ludwik, pracownik kopalni „Artur" w Sierszy.
5) Mańkowski Bronisław, pracownik kopalni „Krystyna" w Tenczynku.
6) Waniolka Józef, pracownik kopalni „Szyb Sobieski" w Borach
7) Gąsior Adam, pracownik kopalni „Artur" w Sierszy.
8) Gołajewski Konstanty, pracownik Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie.
9) Obrok Kazimierz, pracownik Rafinerji Nafty w Trzebini
10) Mucha Józef, pracownik Kolei Gwareckiej w Jaworznie.
11) Pierzchała Franciszek, pracownik kopalni „T. Kościuszko" w Jaworznie.
12) Gross Oskar, pracownik Huty Cynku w Trzebini.
13) Kijowski Stanisław, pracownik Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie.
14) Gach Henryk, pracownik kopalni „Zbyszek" w Trzebini.
15) Ligęza Franciszek, pracownik kopalni „Janina" w Libiążu.
16) Gazda August, pracownik kopalni „Szyb Sobieski" w Borach.
17) Drobniak Józef, pracownik kopalni „T. Kościuszko" w Jaworznie.
18) Sarna Szczepan, pracownik kopalni „T. Kościuszko" w Jaworznie.
19) Prędzik Ryszard, pracownik kopalni „Szyb „Sobieski" w Borach.
20) Hom Roman, pracownik Huty Cynku w Trzebini.

Głosujcie na listę Nr. 2.

O Kasy Chorych.

Pierwsze lata niepodległości Polski zostały dla ustawodawstwa społecznego, dotyczącego pracowników umysłowych zmarnowane. W okresie najdogodniejszym dla wprowadzania nowych praw, organizacje zawodowe pracownicze były słabe. Zajęte pozatem sprawami natury ogólnej, swoimi się nie zajmowały albo bardzo niewiele. Ogół inteligencji zaś, a zwłaszcza ta jej część, która w pracy społecznej brała udział, zaangażowana była w ruchu robotniczym czy chłopskim, i swoją pracą budowała ustawodawstwo społeczne, nie myśląc o tem, że będzie ono i pracownikowi umysłowemu potrzebne.

Stąd anomalie w naszym ustawodawstwie. Jak stwierdza to wielu a m. in. p. Thomas dyrektor Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy, Polska pod względem ustawodawstwa społecznego nie stoi na samym końcu, należy do państw, które najwięcej konwencyj międzynarodowych w tej dziedzinie ratyfikowały, jednak ustawodawstwo to ma bardzo poważną lukę, nie obejmuje pracowników umysłowych, względnie tak jest skonstruowane, że ich upośledza, jeżeli wogóle od dobrodziejstwa ustawy nie wyłącza. I tak albo mamy ustawy obejmujące ogół obywateli jednak wyłącznie z myślą o pracownikach fizycznych tworzone albo też ustawy, które wyraźnie mówią, że tylko robotników obejmują.

Okres obecny kryzysu i rewizji wielu poglądów również zmusza i pracownicze organizacje do naprawienia wielu luk w naszej ochronie prawnej i do zmiany stanowiska w wielu sprawach. Szczególnie okres obecny ciężkiego kryzysu jest równocześnie okresem bardzo żywej działalności związkowej. Na warsztacie pracy, jeżeli się tak można wyrazić, jest cały szereg ustaw nowych, dotyczących specjalnie pracowników umysłowych, jak naprzykład ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, ustawa o najmie pracy pracowników umysłowych, nowela do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia i cały szereg innych oraz poddaje się rewizji ustawy dotychczasowe.

Do tej ostatniej kategorji ustaw, należy ustawa o zabezpieczeniu na wypadek choroby popularnie zwana ustawą o kasach chorych. Przyjęta została przez ogół pracowników umysłowych z większym bodajże entuzjazmem jak przez samych robotników, którzy nie zawsze sobie z jej doniosłości sprawę zdawali, jako początek całej serji ustaw dalszych, które miały być po niej wydane. I kiedy późniejsze wprowadzenie w życie tej ustawy nie zawsze odpowiadało nadziejom, ze względów natury ogólno-społecznej wiele rzeczy przykrych znosiliśmy, nie występowaliśmy ze słowami krytyki, nie chcąc samej instytucji młodej jeszcze rzucać kłód pod nogi, Dzisiaj jednak sytuacja jest inna. Dzięki niepilnowaniu interesów własnych pracownik umysłowy znalazł się, w dziedzinie ochrony pracy, na samym końcu, a w instytucjach ogólno-społecznych nie zyskał odpowiednich wpływów. Tak jest przedewszystkiem w Kasach Chorych. Winy tu dużo samych pracowników którym niestety nie można zrobić zarzutu, by nadmiar starań czynili w kierunku uzyskiwania wpływów w tej tak ważnej dla siebie instytucji ale też i wiele wad organizacyjnych. Rozumieją to nawet same zarządy Kas Chorych i one też występują z projektem nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby z utrzymaniem dotychczasowych ram instytucji.

Obok jednak akcji reformatorskiej ze strony samych Kas idzie silna propaganda w kierunku zasadniczej zmiany systemu dotychczasowego lecznictwa społecznego. Ogólnie znane niedomagania, powszechne niezadowolenie czyni grunt podatnym

nietylko dla projektów zmierzających całkowitej zmiany dotychczasowych instytucji Kas ale nawet ich zniesienia. Zabrać też obecnie musiał głos i ogół pracowniczy.

W poczuciu wagi sprawy zwracaliśmy się do naszych Oddziałów o opinję w sprawie Kas, która obok stwierdzenia wad organizacyjnych podała też sporo projektów zmiany. Opinje te zgodnie stwierdzają potrzebę stałej instytucji, prawie wszystkie domagają się ogólnego przymusu a rozbieżne są tylko co do systemu — jedne żądają Kas takich jak obecne, inne ogólno-zawodowych. Żaden jednak system nie naprawi zła jeżeli ogół pracowniczy swoją instytucją się nie zainteresuje. To jest też opinja większości oddziałów. Jesteśmy obecnie w przededniu wyborów do Rady Powiatowej Kasy Chorych w Chrzanowie. To też w myśl tych wskazań pracownicy powinni dołożyć starań by zdobyć w zarządzie Kasy wpływy istotne.

Pierwszym wyrazem troski o instytucję zabezpieczającą opiekę na wypadek choroby będzie wzięcie jak najliczniejszego udziału w wyborach i głosowanie na listę P. Z. Z. P. P. i H.

Niezależnie jednak od akcji tej, wobec tego, że za kilka miesięcy rozpoczną się w Warszawie tak w Ministerstwie a potem w Sejmie debaty nad projektami nowelizacji ustawy o Kasach Chorych nie należy rozpatrzenie tych projektów pozostawiać na ostatnią chwilę ale zainteresować się już nimi dzisiaj i opinję swoją wypowiedzieć. Projekty noweli idą w dwóch zasadniczo sprzecznych kierunkach. Jeden domaga się utrzymania obecnego systemu Kas Chorych ze zmniejszeniem świadczeń, drugi wprowadzenia Kas Lokalnych czyli całkowitej decentralizacji. Jest rzeczą ogółu pracowniczego wypowiedzieć swoją w tej sprawie opinję. Wprawdzie część Oddziałów naszych dała odpowiedź na nasze zapytanie, jednak nie wszystkie a ponadto łamy „Związkowca" umożliwiają sprawę tą szerzej omówić, poglądy umotywować a przez to ułatwić pracę naszej reprezentacji w Warszawie przy obronie naszego stanowiska. Dyskusja szersza obejmie też nie tylko krytykę dotychczasowych Kas ale poda i projekty naprawy.

O ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Dnia 17 b. m. w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, rozpoczęły się konferecję w sprawie projektu ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, opracowanego przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, przy udziale przedstawicieli organizacji zawodowych pracodawców i pracowników umysłowych, instytucji społecznych oraz rzeczoznawców. Do udziału w konferencji zaproszono Centralny Związek Polskiego Przemysłu Górnictwa, Handlu i Finansów, Związek Polskich Organizacji Rolniczych w Warszawie, Związek Miast Polskich, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Polski Zachodniej, Izbę Handlową w Katowicach, Izbę Handlowo-Przemysłową we Lwowie (w porozumieniu z innymi Izbami Małopolskiemi). Polską Konfederację Pracowników Umysłowych, Centralną Organizację Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych Państwowych, Związek Pracowników Samorządowych, Stowarzyszenie Urzędników Państwowych, Powiatowych, Związek Pracowników Samorządowych Miejskich, Biuro Zjazdu Miejskiego, Związek Pracowników Administracji gminnej, Związki Samorządowe Małopolskie, Centralny Związek Pracowników Miejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Urzędników i Niższych Funkcjonarjuszy gminy m. Lwowa, Związek Pracowników Handlowych i biurowych w Polsce, Związek Techników Gorzelniczych, Związek Pracowników Kupieckich w Poznaniu, Klub Sprawozdawców Parlamentarnych, Związek Urzędników Prywatnych Bielska i Białej i okolicy, Spółkę Bracką w Tarnowskich Górach, Ogólno Państwowy Związek Kas Chorych, Okręgowe Związki Kas Chorych w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Łodzi, Kasy Chorych m. Warszawy, Łodzi, Krakowa, Lwowa, Poznania i Wilna i Powiatową Kasę Chorych w Sosnowcu, Zakład Pensyjny we Lwowie, Zakład Upezpieczenia od wypadków we Lwowie, Upezpieczalnię Krajową w Poznaniu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Województwa Śląskiego oraz pp. dr. Goldmana i dr. Poznańskiego jako rzeczoznawców.

Pierwsze plenarne posiedzenie otworzył wiceminister Pracy i Opieki Społecznej p. Jankowski, podkreślając doniosłe znaczenie ustawy dla pracowników umysłowych i zaznaczając, że zadaniem konferencji jest wspólne przedyskutowanie projektu ustawy i przez gruntowne zapoznanie się z poglądami czynników zainteresowanych i fachowych na poszczególne kwestje, ujęcie całokształtu zagadnień objętych projektem.

Dla omówienia tych zagadnień powołane zostały następujące Komisje: 1) Ogólna obradująca nad: a) kwestją organizacji ubezpieczenia w najszerszym znaczeniu oraz b) kwestją zawiązania łączności pomiędzy służbą publiczną a prywatną, o ile chodzi o zaliczenie lat do zaopatrzenia emerytalnego; 2) Społeczno - Finansowa, której przedmiotem obrad są sprawy: a) z zakresu wypadków losowych, jakie objąć winna ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, b) z zakresu osób, podlegających temu ubezpieczeniu, c) z zakresu osób zwolnionych od ubezpieczenia, d) ubezpieczone wynagrodzenie służbowe, e) wysokość składki ubezpieczeniowej i jej podział między pracodawcami a pracownikami, f) rodzaje świadczeń i ich wysokość, g) kwestję uprawnień ubezpieczeniowych, nabytych według ustaw dotychczasowych oraz majątku instytucji dzielnicowych; 3) Techniczna, której zakres pracy jest następujący: a)system pokrycia uprawnień ubezpieczeniowych, b) podstawa i system wymiaru świadczeń, c) kwestja ubezpieczenia zastępczego, kwestja dobrowolnego ubezpieczenia, e) kwestja uwzględnienia lat poprzedniej służby pracowników b. zaboru rosyjskiego.

Informacja powyższa jest urzędowym komunikatem Ministerstwa Pracy rozesłanym do pism przez P. R. T. Podaliśmy ją prawie w całości dla dwóch względów. Po pierwsze, ażeby poinformować ogół czytelników naszych o postępach prac nad realizacją ustawy powtóre dlatego, że już ten komunikat choćby przez listęzaproszonych daje możność zorjentowania się, że Rząd w sprawie projektu ustawy

W myśl uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów P. Z. Z. P. P. i H. z dnia 7 czerwca 1925 r. (patrz protokół Waln. Zgr. Sprawozdanie rachunkowe) Zarząd P. Z. Z. P. P. i H. wzywa wszystkich Kolegów i Koleżanki, którzy posiadają wewnętrzne pożyczki Związkowe z r. 1921 i 1922, by je przekazali na rzecz Związku ewentualnie by zgłosili swe pretensje w Sekretarjacie Jeneralnym najdalej do dnia 31 październikа 1925 r.

Niezgłoszenie pretensji do tego terminu względnie do dnia 1 listopada b. r. z tytułu posiadania tej pożyczki, uważane będzie za jej całkowite zrzeczenie się.

Zarząd P. Z. Z. P. P. i H.

bezstronnym nie jest, ma swój kąt widzenia i chciałby go przeforsować nie zawsze licząc się z interesem pracowników umysłowych.

Z całym uznaniem należy powitać, sprawa ustawy wyszła już na szersze forum dyskusji publicznej. Jeżeli jednak ustawa ma spełnić swoje zadanie a dyskusja pomódz w odpowiednim jej sformułowaniu to winna ona się odbyć przedewszystkiem między bezpośrednio zainteresowanymi przy udziale tylko Rządu. Tymczasem stało się inaczej. Na konferencję, która nada niewątpliwie kierunek dalszym pracom zostali zaproszeni nie tylko pracownicy prywatnych przędsiębiorstw i przesiębiorcy (w osobach przedstawicieli odpowiednich organizacji zawodowym), ale i przedstawiciele orga-...cji i instytucji państwowych i społecznych, któ-niza... pośrednio lub częściowo sprawą tą są re tylko ...e. Zaproszono ponadto bardzo liczną zainteresowa... Chorych, czego niczem innem reprezentację Ka... nie da jak tylko intencjami już usprawiedliwić się ...rawie ustawy swojego Rządu przeforsowania w ...ego dla pracowni-punktu widzenia najszkodliwsz... zakładu Ubezków umysłowych i projektowanego ... pragnie bieczeń. Wiadomo powszechnie, że Rząd ...drowiększą część pracy Zakładu Upezpieczeń za ...gie pieniądze (3%) przekazać Kasom; tymczasem wszystkie niemal organizacje pracowników wystąpiły przeciwko temu, o czem Ministerstwo wiedziało mając poprzednio zebrane opinje.

W takich warunkach, organizacje pracownicze muszą baczyć i dołożyć wszelkich starań, ażeby do wypaczenia dzieła tak wielkiej wagi jak ubezpieczenia najemnych pracowników umysłowych nie dopuścić!

m.

Z Centralnej Organizacji Z. Z. P. U.

W niedzielę dnia 13 b. m, odbyło się w Warszawie w lokalu Z. Z. P. P. i H, ul. Sienna 16 zebranie Rady Głównej Centralnej Organizacji, na którym przeprowadzono dyskusję nad sprawozdaniem Komitetu Wykonawczego z działalności w ostatnich 3-ch miesiącach oraz nad całym szeregiem spraw szczególnie ważnych dla ogółu pracowniczego i przeprowadzono wybory Prezydjum. Przedstawione sprawozdanie wykazało, że pomimo okresu „urlopowego" Centralna Organizacja może się poszczycić rezultatami prac b. poważnymi. Przyjęto do wiadomości rezygnację kol. Hartkba ze stastanowiska prezesa i członka K. W. i dokonano wyborów uzupełniających. Prezesem C. O. został wybrany kol. Małecki, b. prezes Zrzeszenia, wiceprezesem kol. Leśniewski, wiceprezes Zw. cukrowników. Pierwszym wiceprezesem pozostał kol. Raabe. Poza sprawozdaniem omówiono sprawę bezrobocia pracowników umysłowych i postanowiono domagać się dalszej akcji doraźnej pomocy dopóki nie wejdzie w życie nowela do ustawy z dnia 18 lipca 1924 r.

Obszerną dyskusję wywołała sprawa tworzenia placówek pomocy gospodarczej przez związki pracownicze, w rezultacie której przyjęto do wiadomości wycofanie się przedstawicieli C. O. z Zarządu i Rady Spółdzielczego Banku Społecznego, przez co usunięto pozory jakoby C. O. instytucję tę w obecnej jej formie popierała i uchwalono szereg wniosków, które będą dyrektywą dla Komisji Kredytowej w stosuukach tak z tą jak i z innymi instytucjami.

W sprawie projektu ustawy o ubezpieczenie pracowników umysłowych stwierdzono, że wysłany memorjał do Ministerstwa ma poważne braki, nie wy...czerpuje zagadnienia i że w myśl zapowiedzi będzie uzupełniony już na pierwszej konferencji, jaką w tej sprawie zwołuje Ministerstwo Pracy w dniu 17 b. m.

Postanowiono wydawać organ C. O. przyjmując, za podstawę oświadczenia, że poszczególne Związki pracownicze w Warszawie zaprzestaną wydawania swoich organów a będą natomiast dla swoich członków prenumerowały pismo C. O. Dla zrealizowania powyższego projektu stworzenia pisma ogólnopracowniczego, któreby powstało z fuzji kilku pism dotychczasowych, powołano komisję, do której postanowiono dokooptować również kolegów z poza Rady.

Omawiano ponadto cały szereg zagadnień organizacyjnych i p... olecono specjalnie w tym celu powołanej do życia Komisji Organizacyjnej przedstawić na następne p...osiedzenie Rady wnioski dotyczące zmiany dotychcza... sowego statutu jak i projekty regulaminów m. i. ... regulaminu Okręgowych Rad Zawodowych Z. Z. P. U.

Sprawozdanie stwierdziło, że jedyną czynną organizacją, zespalającą w sobie pracę wszystkich związków pracowniczych Rzpitej jest Centralna Organizacja. Rada Generalna Klasowych Zw. Z., która swego czasu tak reklamowała swoje istnienie i zapowiadała „żywą" działalność, obecnie istnieje

Ś. P.

JAN ADAMCZYK

Członek założyciel P. Z. Z. P. P. i H.

Długoletni dozorca kop. Flora w Dąbrowie-Górn., zmarł w dn. 8 września r. b. po długiej i ciężkiej chorobie, przeżywszy lat 55.

Zmarły należał do tych kolegów, którzy nigdy nie szczędzili swej pomocy Związkowi. Skromny w wymogach, szczery w wypowiadaniu swych myśli, zawsze najsumienniej wywiązywał się z włożonych na Niego obowiązków.

Zalety te zjednały Mu wiernych przyjaciół, a przedwczesna śmierć wywołała głęboki żal pośród Kolegów i znajomych.

Cześć Jego pamięci!

chyba na papierze. O jej działalności nic nie wiadomo.

O Centralnej Organizacji nie można powiedzieć, ażeby zadania swoje spełniała ku całkowitemu zadowoleniu, w każdym razie jednak może się poszczycić poważnymi rezultatami a jej braki będzie można usunąć przy żywszem zainteresowaniu się jej działalnością i współdziałaniu poszczególnych związków pracowniczych. O tych sprawach niewątpliwie w niedługim czasie będziemy mieli sposobność zabrać jeszcze głos a obecnie nie możemy uznać za słuszne stanowiska niektórych związków, które dlatego, że krytycznie odnoszą się do poszczególnych posunięć Centralnej Organizacji współpracy jej odmawiają.

M. Ł,

Dział Informacyjno - Sprawozdawczy.

Z Sekcji Dozorców Górniczo-Technicznych.

W projekcie rządowym ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, redakcja art. 3, określającego kogo należy uważać za pracownika umysłowego, pozostała taka sama jak w rozporządzeniu Ministra Pracy z 11 czerwca 1923 r. Ponieważ pomimo tego, że art. ten mówi wyraźnie, że do pracowników umysłowych zaliczać należy wszystkich tych, „którzy pełnią czynności nadzorcze" przedsiębiorstwa górnicze miały „wątpliwości" czy dozorców górniczych należy do kategorji pracowników umysłowych zaliczyć P. Z. Z. P. P. i H. kilkakrotnie interwenjował, by redakcja ta została zmieniona. Akcję tą przerwał dopiero ogólny kryzys gospodarczy i wniesienie projektu ustawy o najmie pracy pracowników umysłowych.

Tak jak w sprawie ustawy o urlopach tak i przeciwko redakcji art. 3 projektu ustawy o ubezpieczeniu pracownikow umysłowych **P. Z. Z. P. P. i H. zaprotestował,** domagając się redakcji wyraźnej, którąby żadnych wątpliwości nie nasuwała. O sprawie tej mówił na wiecu ogólno-pracowniczym w dniu 14 maja b. r. w teatrze w Sosnowcu kol. Małecki, Prezes Centralnej Organizacji Z. Z. P. U z Warszawy. Niestety przemówienie jego zostało przez niektórych kol. kol. dozorców źle zrozumiane, co stało się przyczyną fałszywych pogłosek, jakoby Związek w sprawie tej akcji nie podejmował.

Dla uniknięcia nieporozumień jeszcze raz wyjaśniamy, że projekt ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych **jest projektem rządowym,** na którego redakcję Związek wpływu nie miał, że po otrzymaniu projektu **P. Z. Z. P. P. i H przeciwko redakcji art. 3 projektu ustawy zaprotestował** i domagał się, by ustawa **wyraźnie dozorców górniczych obejmowała.**

Zarząd Sekcji Dozorców G. T. wyjaśniając niniejszym to nieporozumienie, wzywa Kolegów, by nie dawali posłuchu fałszywym pogłoskom i spełniali swoje obowiązki organizacyjne. Przypominamy zarazem Prezesom Wydziałów i Członkom Zarządu, że miesięczne zebrania Zarządu Sekcji odbywają się w każdą pierwszą niedzielę po pierwszym każdego miesiąca, o godzinie 10-tej rano, w lokalu Jeneralnego Sekretarjatu P. Z. Z. P. P. i H. w Sosnowcu.

Najbliższe zebranie odbędzie się dnia 4 października b. r.

A. Gallot
Prezes Sekcji Dozorców G. T.

Otwarcie Wieczorowych Kursów Handlowych P. Z. Z. P. P. i H.

W środę dnia 16 września b. r. odbyło się w lokalu Kursów Handlowych P. Z. Z. P. P. i H. przy ul. Dęblińskiej Nr. 1 uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego przy udziale delegatów Zarządu P. Z. Z. P. P. i H. kol. kol. Strzałkowskiego i Łaszczyńskiego oraz całego grona profesorów. W inauguracyjnem przemówieniu kol. Strzałkowski podkreślił znaczenie kursów, potrzebę współpracy uczniów z profesorami, wagę, jaką do kursów przywiązuje Zarząd. Kol. Łaszczyński zwrócił uwagę na

ś. p.

Aleksander Bogusławski

członek P. Z. Z P. P. i H.
pracownik w T-wie Bezimiennem Kopalń Węgla „Czeladź"
zmarł dnia 8-go września roku 1925-go.

Cześć Jego pamięci!

dwojakie zadanie oświaty pozaszkolnej; uzupełnienia swych wiadomości fachowych jak i przygotowania się do pracy obywatelskiej; wreszcie kierownik kursów kol. Rzadkiewicz dziękując Zarządowi za poniesione trudy przy prowadzeniu kursów i otwarcia ich mimo trudności w tym roku, przedstawił program nauki, regulamin uchwalony przez Radę Pedagogiczną kursów zapewniając, że kursa nie tylko go w całości wypełnią ale będą starały sie jeszcze w miarę możności ramy jego rozszerzyć. Inaugurację zakończył wykład kierownika kol. Rzadkiewicza z nauki o handlu.

Stwierdzić należy, że poziom wykładów z roku na rok się podnosi dzięki staraniem grona nauczycielskiego i coraz lepszemu przygotowaniu wstępnemu słuchaczy. O ile w latach poprzednich przy wymaganiu minimalnego wykształcenia z 3-ch klas szkoły średniej mieliśmy niewielu słuchaczy, którzy posiadali wykształcenie wyższe ponad 4 klasy to obecnie połowa prawie posiada wykształcenie z 5-ciu klas szkoły średniej i wyższe. Ułatwia to niewątpliwie pracę profesorom, umożliwi utrzymanie wykładów na wyższym poziomie i zmusi resztę do intensywniejszej pracy. Przybliżymy przez to moment kiedy będziemy mogli otworzyć w Sosnowcu Wyższe Kursa Handlowe. Nowemu Kierownictwu Kursów życzymy jak najlepszych rezultatów.

Z Grodźca.

(Korespondencja)

W jednym z numerów Związkowca, była wzmianka o odbytem Zebraniu Oddziału w Grodźcu, z czego koledzy Związkowcy mogli wysnuć wnioski, że w O. Grodzieckim zaczyna się coś psuć. Możemy Sz. Kolegów związkowców zapewnić, że tak źle nie jest i wiara nasza twardo stoi przy swoich zasadach. — Oddział w Grodźcu pod względem finansowym stoi dobrze. Na ofiarność kolegów i koleżanek nie możemy narzekać. Jest w naszych szeregach związkowych, duża liczba kolegów, którzy rozumią potrzebę istnienia związku i tacy są, którzy w pracy związkowej nie ustają. Są to ci najwięcej wyrobieni koledzy, którzy w chwilach przełomowych dla Związku, stanowią twierdzę o którą się rozbić muszą wszelkie ataki godząc w byt Związku — Ta strona medalu tak wygląda. — Ale jest i druga strona medalu — ta przedstawia się gorzej.

A chcę uderzyć w czułą stronę kolegów, to poczucie obowiązkowości w pracy. Tego nam brak i to jest choroba społeczna — z tej choroby trzeba nam się leczyć jaknajprędzej.

Jeżeli w chwilach ciężkich Związek istnieje, to trzeba zawdzięczać jednostkom pracowitym. Ogół kolegów to wszystko sobie lekceważy. Często słyszy się zdanie, co mi Związek daje. Ale zapytaj się się kolego sam siebie, co ty Związkowi dajesz. — Zaraz dasz mi odpowiedź — daję składkę. Tak dajemy składki i chcemy, żeby zrzucić siebie wszelkie kłopoty Związkowe.

Niestety płacenie składek jeszcze nie wystarcza. Związek to jesteśmy my wszyscy i od pracy nas wszystkich zależą rezultaty.

Przyglądam się sam tej pracy związkowej i widzę jak niektóre jednostki uginają się pod ciężarem pracy ogół śpi. — a tymczasem narzekań o prywatnych pogawędkach pełno.

Byłby czas zerwać z tą apatją i biernością. — Istnienie Związku będzie zależne od naszej energji i sumy pracy jaką włożymy dla Związku.

Lista ofiarodawców książek do bibljoteki P. Z. Z. P. P. i H.

Kol. *Grunwald Włodzimierz* Dąbrowa, — Wierna Rzeka St. Żeromskiego.

Srokowski Kazimierz Niemce, Stenografja Polska J. M. Gumińskiego, Zagadnienia nędzy społecznej Dr. T. Dębowskiego, Historja Handlu i przemysłu górn. Śląska Górnego Franciszka Goduli Śląsk Górny Z. Dentera, Odrodzenie i rozwój narodowości polskiej na Śląsku Bolesława Limanowskiego, Polski Bank Emisyjny Dr. Jana Bobrzyńskiego, W sprawie niecierpiącej zwłoki, Uzdrowienie waluty Dr. Stanisława Hoffmokla, Potęga Polski w 1930 Antoniego Steblewskiego, Uwagi o gospodarczem położeniu Polski Jana Zamorskiego, Zagadnienie Polskiej Polityki emisyjnej Dr. Edwarda Taylora, Zasady fizjonomiki i frenologji Lawatera, Czy rzeczywiście jesteśmy bankrutami — Witolda Góry, Nasz pierwszy budżet państwowy Michała Łempickiego, Problem sanacji skarbu — Dr. Juljusz Wurzela, Zagadnienie złotej waluty — Dr. Henryka Kornreich—Korwicza, Zagadnienie drożyzny w Polsce — Dr. Hermana Diamanda, Projekt naprawy skarbowości polskiej — G. Leliwy, O potrzebie natychmiastowego zaprowadzenia w Polsce waluty opartej na złocie — Edwarda G. Piotrowskiego, Marka polska, a drożyzna i przeciwdziałanie jej — inż. Teofila Klima, Stenografja Polska Al. Józefa Wiśniakowskiego, W sprawie naprawy finansów Rzpltej Polskiej, O Bilansie Handlu Zewnętrznego Polski — Stanisława Budzyńskiego, Ogólne zasady prawa — Dr. Al. Mogilnickiego, Przemysł Wielkopolski L. K. Tiedlera, Związkowiec Polski — rocznik 1923, Mapa Polski — w 6-ciu sekcjach, Zagadnienia Przebudowy Społecznej — Makarewicz, Prawda o Górnym Śląsku pos. Andrzeja Wierzbickiego, Organizacja magazynowa w wielkim przemyśle — Gessnera Witolda, Ludność Polski — prof. dr. Marcina Nadobnika, Zasady ekonomji politycznej Jana St. Lewińskiego, Bilans Gospodarczy trzech lat niepodległości Edwarda Roze, Bi-

lanse Witolda Gory, Zarys nauki o handlu — Tad. Sew. Kistryna.

Kol. *Witos Ferdynand* Jaworzno — Gloria Victis El. Orzeszkowej, Dzieje Społeczne Polski H. Orszy, Knajpa dramat 3-ch akt. Zenona Parvi.

Kol. *Jurek Kazimierz* Sosnowiec — Tułacze tom II B. Bolesławity.

Oddział Niemce.

Zarząd Oddziału uchwalił pobieranie składek z góry zamiast jak dotychczas z dołu. Licząc się jednak z trudnęmi warunkami chwili, począwszy od lipca pobiera 1 Zł. a conto składki wrześniowej, tak że w m-cu wrześniu pobrana składka Zł. 4 — stanowić będzie resztę składki za m-c wrzesień i składkę październikową z góry.

Ze swej strony Zarząd Główny z największym uznaniem wita uchwałę powyższą i zaleca do naśladowania.

Szczęśliwiec.

W grze fantowej na korzyść brata ś. p. kol. Ochorowicza złoty zegarek damski wygrał Inż. Pawłowski. Fant do odebrania w Sekretarjacie Związku w godzinach biurowych od 1—8 po poł.

Ś. p.

Henryk Siwczyński.

W ostatniej chwili doszła nas wiadomość, że dzisiaj, dnia 23 września b. r. zmarł inż. Henryk Siwczyński, dyrektor T-wa „Saturn". Zmarły był jednym z tych ludzi, którzy w przemyśle górniczym, a w szczególności w Radzie Zjazdu Przemysłowców Górniczych w Dąbrowie odgrywał rolę kierowniczą, a przez to wpływ i na politykę gospodarczą państwa. Wśród otoczenia wyróżnił się bystrością umysłu, a aspiracjami sięgał daleko poza granice Zagłębia. Politechnikę kończył w Petersburgu i tam w latach akademickich brał udział w ruchu robotniczym. Później oddał się całkowicie na usługi przemysłu, zachował jednak swą indywidualność i szerszy sposób ujmowania zagadnień, które rozwiązać przyszło.

W stosunku do P. Z. Z. P. P. i H. zajmował stanowisko przychylne, respektował zbiorowe umowy, rozumiał znaczenie Związku Zawodowego w regulowaniu wzajemnych stosunków między przedsiębiorcą, a pracownikiem i wiele sporów zostało złagodzonych dzięki Jego interwencji. W postępowaniu i walce czasem bezwzględny, należał jednak do przeciwników rozumnych, jasno określających istotę sporu; umiał zdobyć się na objektywizm, tak potrzebny w sporach między pracownikiem a przedsiębiorcą.

W zmarłym traci przemysł wybitnego działacza i pracownika.

Ś. p. JÓZEF GUT

członek P. Z. Z. P. P. i H.
Oddziału w Libiążu, zmarł dnia 12 lipca r. 1925, przeżywszy lat 54.

Cześć Jego pamięci!

Numer niniejszy „Związkowca" wydajemy z opóźnieniem z powodu wypadku w drukarni, numery następne będą wydawane normalnie co dwa tygodnie.

Redakcja.

Nadesłane wydawnictwa.

Życie Urzędnicze. Ukazał się sierpniowy numer „Życia Urzędniczego" organu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych.

Na treść numeru składają się artykuły: J. Kożuchowski — Na progu praw i obowiązków urzędnika. J. Drążek — O potrzebie wykształcenia prawniczego urzędników państwowych. J- Stypiński Szkoła powszechna w Rzeczypospolitej Prof. F. Koneczny — Z dziejów administracji (Demografja a historja administracji).

Uzupełniają zawartość numeru działy: Przepisy i judykatura w sprawach urzędniczych. Z działalności Stowarzyszenia. Z życia innych organizacji urzędniczych. Oceny i sprawozdania (A. Marczewski — Czy przedruki interpelacji mogą być konfiskowane. Stanisław Posner — O imunitecie interpelacji parlamentarnych przez St. S. (oraz Notatki). Z powodu notatki „Na tle budżetu" Wł. H. (Książki i pisma nadesłane).

Czterdziestogroszowa książka. Nadesłano nam istotnie niezwykłe, jak na dzisiejsze czasy, wydawnictwo tanich, a rzeczywiście pożytecznych książek pod ogólną nazwą: „Bibljoteka Domu Polskiego". Książka tego wydawnictwa, która ukazuje się się w dziesięciodniowych odstępach, kosztuje niezwykle tanio, bo zaledwie 40 groszy. A co to za książka za 40 groszy! Zewnętrznie: książka w ładnej, artystycznej, trójbarwnej i trwałej okładce; gruba bo do 200 licząca stron, dobrze zbroszurowana. Na jakość składają się utwory najlepszych autorów polskich, jak: Kraszewskiego, Rodziewiczówny, Kosiakiewicza, Osendowskiego, Struga, Tetmajera i t. d. i t. d.

Bliższym omawianiem tego pożytecznego wydawnictwa zajmiemy się w następnym numerze.

W dzisiejszym numerze czytelnicy nasi znajdą ogłoszenie, w którym omówione są warunki abonamentu.

Czasopismo Księgowych w Polsce, organ Związku Buchalterów w Warszawie w numerze sierpniowym przynosi artykuł wstępny „Z powodu projektu o buchalterach przysięgłych" L. Biały — „Przepisy dla publicznie ustanowionych i zaprzysiężonych rewizorów ksiąg handlowych. T. Marcinkowski — „Przykład księgowań w nowo-

utworzonej spółce z ograniczoną odpow". Inż. S. Muszyński — „Organizacja przedsiębiorstw przem.-handlowych i rolnych J. Czekala — „Rewizja Kasy c. d. J Łazanowski — O dowodowości ksiąg. „Nowe pokrzywdzenie pracowników umysłowych" i kronikę.

Dwutygodnik Naftowy: na treść numeru składają się artykuły: M. J-ski „O sanację przemysłu naftowego. M. Rozenberg — „Trusty naftowe, a międzynarodowa polityka handlowa. — Najwydatnieszy szyb świata. Inż. M. Fingerhut — „Zwiększenie produkcji otworów zasobowych w Borysławiu" E. Pilpel — „Główne zasady rosyjskiego prawa górniczego, oraz statystykę produkcji ropy w r. 1925.

Związkowiec Polski, (wych. w Katowicach) organ Związku Prac. Budowlanych i pokrewnych zawodów treść: „Skutki niedostatecznej ilości pieniądza. Kapitalizacja rent. O obronie budowlarzy zakładów hutniczych i metalowych. Strajk w Gdyni i t. d.

Przegląd wydawnictw Książnicy Atlasu, numer wrześniowy zawiera ciętą krytykę artykułu p. t. „Potrzeba rewizji programów i podręczników", zamieszczonego w „Słowie Polskim", następnie w dziale sprawozdawczym bibliograficznym przynosi szereg treściwych recenzji o świeżo wydanych podręcznikach naukowych i książkach bibliotecznych.

Der Angestellte, organ Ogólno-Wolnego Związku Prac Umysłowych i Związku urzędników Przem. i Prywatnych wshodniego Śląska.

Sprawa robotnicza tygodnik, organ N. P. R. Warszawa.

Wzajemna Pomoc, organ Związku metalowców, hutników i rob. fabrycznych.

Biuletyn o Związku Zawodowego Urzędników Przemysłu Drzewnego w Rzeczypospolitej Polskiej. Lwów.

Urzędnik Prywatny Nr 2 Biała — Bielsko.

„Odbudowy Gospodarczej" Nr. 2 i 3 miesięcznika poświęconego aktualnej w chwili obecnej kwestji odbudowy i rozbudowy kraju, poruszający niemniej ciekawe zagadnienia, przesilenia gospodarczego i bezrobocia, przynosi nam cały szereg artykułów głębokich, fachowych w treści wytwornych w stylu. Miesięcznik ten, zamieszczający również i prace w języku francuskim oraz niemieckim, specjalnie przeznaczone dla zagranicy, zawiera 80 stron w zewnętrznej swej szacie bardzo efektownej staje się pismem coraz bardziej poczytnem i cenionem przez wszystkich, którym życie gospodarcze nie jest zjawiskiem obcem. Organizacje spółdzielcze, towarzystwa, związki mogą nabywać oraz abonować ze zniżką 25% bezpośrednio w sosnowieckim Oddziale miesięcznika u p. J. Raykowskiego, juniora ul. Piłsudskiego l. 14.

„Samorząd", tygodnik poświęcony sprawom samorządu ziemskiego. Warszawa.

„Świat Pracowniczy" organ Związku Zawodowego Pracowników Handlowych, Przemysłowych i Biurowych miasta st. Warszawy za maj i czerwiec.

Pracownik użyteczności Publicznej" w artykule „Naczelna Rada Gospodarcza w Polsce" omawia skład Rady Gospod. domagając się odpowiedniej reprezentacji dla członków przedstawicieli obozu pracy.

„Kronika Farmaceutyczna", Organ oficjalny Związku Zawodowego Farmaceutów Pracowników Rzeczypospolitej Polskiej, Nr. 6. Warszawa.

Redaktor Naczelny: Maciej W. Łaszczyński. **Drukarnia Edmund Mirek i S-ka w Dąbrowie.**
Wydawca Polski Związek Z. P. P. i H.